

SV17

FRANZ SCHUBERT
1797 - 1828

01

ILKER ARÇAYÜREK, tenor
WOLFRAM RIEGER, piano
DIJOUS 17 D'AGOST, 21:30 h

Lieder de Franz Schubert

- Frühlingsglaube, D. 686 (1820)
Lied eines Schiffers an die Dioskuren, D. 360 (1816)
Rastlose Liebe, D. 138 (1815)
Abendstern, D. 806 (1824)
Der Jüngling an der Quelle, D. 300 (1816)
Am Flusse, D. 160 (1815)
Der Jüngling auf dem Hügel, D. 702 (1820)
Der Schiffer, D. 536 (1817)
Der Doppelgänger, D. 957/13 (1828)
An den Mond, D. 193 (1815)
Über Wildemann, D. 884 (1826)
Nachtstück, D. 672 (1819)

-
- Der Einsame, D. 800 (1825)
An die Laute, D. 905 (1827)
Der Musensohn, D. 764 (1822)
Sehnsucht, D. 879 (1826)
Schäfers Klagelied, D. 121 (1814)
Die Liebe hat gelogen, D. 751 (1822)
Romanze aus "Rosamunde", D. 797/3 (1823)
Gesänge des Harfners, D. 478 (1816)
Wer sich der Einsamkeit ergibt
Wer nie sein Brot mit Tränen ass
An die Türe will ich schleichen
Schwanengesang, D. 744 (1822)

SCHUBERTÍADA
VILABERTRAN
25 ANYS

17.03.-21.04.18 internationales musikfestival heidelberger **frühling**

»NEULAND.LIED«

De dijous 12 a diumenge 15 d'abril de 2018

Aquest festival de lied inclòs a la Heidelberger Frühling és únic en el panorama musical alemany: un espai obert a noves idees, un laboratori per al futur del lied. Als recitals de format tradicional amb cantants d'excepció com Mark Padmore s'hi afegeixen en l'edició del 2018 programes fascinants amb els cicles més coneguts de 1840, el *Liederjahr* de Robert Schumann: en un concert escenificat, *Dichterliebe* compartirà espai amb un cicle de temàtica amorosa del segle XXI; en un concert sobre l'efímer es trobaran *Frauen-Liebe und Leben* i música antiga anglesa; el *Liederkreis*, op. 39 serà interpretat amb improvisacions vocals, i lied de Schumann en estil antic dialogaran amb Johann Sebastian Bach... El viatge a Heidelberg, la ciutat del lied, és una expedició per a persones curioses!

El programa es publicarà a l'octubre. Reserveu-lo ara a
www.heidelberger-fruehling.de i el rebreu de franc a casa vostra.

BIOGRAFIA

ILKER ARÇAYÜREK

Nascut a Istanbul, Ilker Arcayürek va créixer a Viena. Va tenir les seves primeres experiències en l'escenari com a solista del Cor de nens Mozart, de Viena, tant en gires internacionals com en les Staatsoper, Volksoper i Kammeroper de Viena. Votat entre els deu primers d'una "nova generació d'estrelles emergents" i lloat per la seva "veu d'or" per Opera Now Magazine, Ilker Arcayürek és el guanyador del Concurs Internacional de Lied 2016 de la Hugo Wolf Akademie d'Stuttgart; aquest mateix any va debutar al Wigmore Hall i ha estat seleccionat com a "artista nova generació" per la BBC pel 2017. Des de la temporada 2015-16, és membre de l'Òpera Nacional de Nuremberg, on ha interpretat els papers de Rodolfo (*La Bohème*), Don Ottavio (*Don Giovanni*), Nadir (*Les pêcheurs de perles*) i Andrés (*Wozzeck*).

Ilker Arcayürek debuta avui a la Schubertiada a Vilabertran.

WOLFRAM RIEGER

Va estudiar a la Hochschule für Musik a Munic amb Erik Werba i Helmut Deutsch i va assistir a diverses classes magistrals amb Elisabeth Schwarzkopf i Dietrich Fischer-Dieskau. Va començar a ensenyar a la Hochschule de Munic el 1991 quan encara era estudiant; el 1998 es va convertir en professor de la Hochschule für Musik "Hanns Eisler" de Berlin i celebra regularment classes magistrals a Europa i el Japó. És convidat regularment a importants centres de música i festivals de tot el món, com ara les Schubertiades de Schwarzenberg i Vilabertran, el Concertgebouw d'Amsterdam, el Wigmore Hall de Londres i el Konzerthaus i el Musikverein de Viena. Ha acompanyat, entre d'altres, Brigitte Fassbaender, Barbara Bonney, Juliane Banse, Michelle Breedt, Thomas Hampson, Dietrich Fischer-Dieskau, Matthias Goerne i Thomas Quasthoff.

Wolfram Rieger va debutar a la Schubertiada a Vilabertran a la primera edició, l'any 1993. Enguany hi participa per quinzena vegada.

NOTES | Franz Schubert: una vida marcada per l'amor i la mort

Mercedes Conde Pons | Directora de la Revista Musical Catalana

El dramaturg Franz Grillparzer, autor d'alguns poemes que Schubert va posar en música, va escriure un epitafi per a la tomba del músic austríac, finalment descartat, que resumeix clarament un dels secrets del seu art i, també, la raó principal que fa que avui, després de vint-i-cinc anys de la seva fundació, ens seguim trobant a Vilabertran en aquesta mena de cerimònies espirituals i estètiques que anomenem Schubertiades.

“Ell va fer ressonar la poesia i parlar a la música”. Una breu sentència que s'explica només a través de la identificació del perfil humà de Franz Schubert amb la recreació que del poeta, el caminant (*wanderer*), el moliner, el pastor, el jove enamorat, el vell desencantat... en fa a cada cançó. Schubert transforma cada poema en un capítol autobiogràfic, fins i tot, realitzant petites modificacions textuales en el seu benefici. Un exemple el trobem al *lied El jovencell a la font*, D. 300, amb poema de Johann Gaudenz, Freiherr von Salis-Seewis; Schubert s'atreveix a canviar el nom proposat pel poeta, Eloise, pel fonèticament semblant Luise. Pot ser una llicència per dedicar el *lied* a una dona admirada?

Però la identificació de Schubert amb la figura del poeta va molt més enllà de la recreació d'una identitat. El recull del seu ampli catàleg de *lieder* ens explica els diversos episodis que el compositor austríac va viure i com el contagi aleshores mortal d'una malaltia com la sífilis l'any 1823 va sotmetre el jove Schubert a un estat de desassossec permanent. Podem imaginar que el compositor austríac escollia els poemes en funció del seu estat anímic, i la lectura d'aquests li proporcionava un vehicle per a expressar les seves emocions a través de la música. Composicions que esdevenen més ombrívoles conforme la seva malaltia el fa aillar-se més i més del món. És aleshores quan la figura del *wanderer*, protagonista tant del seu cicle *El viatge d'hivern*, com d'alguns *lieder* individuals i també, de la magistral *Wanderer Fantasie* per a piano, esdevé l'*alter ego* d'un Franz Schubert que busca relacionar-se amb la mort d'una forma quotidiana, donat que la seva victòria esdevé indiscutible i propera.

El programa d'avui ofereix un variat retrat del perfil personal i artístic de Franz Schubert i s'allunya de la voluntat expressa d'elaborar un guió preestablert o deduïble en la seva lectura lineal. El recital comença amb un cant a la primavera, *Frühlingsglaube*, de Johann Ludwig Uhland, i segueix amb la *Cançó d'un mariner a les Dioscures*, D. 360, sobre una poesia de Johann Mayrhofer, de qui també sentirem *L'estel del capvespre*, D. 806, *El barquer*, D. 536 i *Nocturn*, D. 672. Exceptuant *El barquer*, els tres *lieder* citats de Mayrhofer fan servir un motiu inspirador principal en la literatura musical de Schubert. El motiu de la nit, que engloba un vocabulari on hi són presents les imatges de les estrelles (d'aquí l'evocació de les Dioscures), la lluna, la nit sagrada, la blavor... és present en gran part dels *lieder* de Schubert. El programa d'avui acull també la coneguda *A la lluna*, D. 193, amb poema de Ludwig Höltý, l'inici de la qual ens recorda a l'inici de la Sonata “Clar de lluna” de Beethoven, que de ben segur Schubert coneixia. La nit és amiga del caminant, de l'home solitari que busca l'anonimat. Tema eminentment romàntic, Schubert acostuma a elaborar-ne la música més melancòlica i sentimental, però sempre des del repos i la pau, on la mort, tot sovint, apareix com a

NOTES | Franz Schubert: una vida marcada per l'amor i la mort

companya de viatge, com ens mostra a *Nocturn*, escrita a mode de narració, amb un preludi que busca crear l'atmosfera de nocturnitat, on nit, somni i mort s'identifiquen.

En contraposició, cançons com *Amor sense treva*, D. 138, amb poema de Johann W. Goethe, ens porten el frenesi de la passió amorosa en poc més d'un minut de música. Aquest *lied* ens mostra l'ambivalència de sentiments que produeix l'amor: l'alegria que és també tristor, la relació amor-dolor tot i què, finalment, és en l'amor on es troba la veritable felicitat. En aquesta línia cal situar altres lieder com *Nostàlgia*, D. 879, amb poema de Johann Gabriel Seidl, o *El cant planyívol del pastor*, D. 121 del ja citat Goethe, en què se'ns mostra el mal d'amors amb dos caràcters contrastats: el primer, amb la inquietud del desig, el segon, amb la calma que inspira el paisatge que envolta el pastor.

La natura és també molt present en els *lieder* escollits per aquest recital, amb delícies musicals com l'esmentada *Frühlingsglaube* o *El jove al tossal*, D. 702 amb poema de Heinrich Hüttenbrenner, que utilitza el piano com a element descriptiu de l'ambient, evocant les campanes sonant a difunts i amb un cromatisme de gran originalitat al llarg de la peça. També *El barquer*, D. 536, sobre un poema de Johann Mayrhofer i amb forma estròfica, que mostra l'empenta per vèncer les dificultats i una gran vitalitat contagiosa, molt contrastant amb el caràcter melancòlic de gran part dels *lieder* romàntics. Aquesta voluntat de cerca del contrast en aquest programa la veiem, per exemple, exemplificada en el *lied* que segueix aquest darrer. *El doble*, D. 957/13 amb poema de Heinrich Heine dins el recull *El cant del cigne*, es situa entre els poemes més pessimistes de la literatura musical de Franz Schubert. Com si el compositor tingués una premonició de la seva mort, Schubert converteix el patiment pels records dolorosos en un recurs per innovar. La part pianística sembla una *passacaglia* molt lenta, mentre que la part vocal resulta molt dramàtica, pràcticament recitada, gairebé anunciant de forma visionària l'ús de l'*sprechgesang* (cançó parlada) d'Arnold Schoenberg.

Els darrers exercicis musicals de Franz Schubert continguts en aquest programa són un cant continu a la mort. *L'amor ha mentit*, D. 751 amb poema d'August von Platen, evoca l'esperit del *Viatge d'hivern* en el ritme amb què Schubert acostuma a apel·lar la mort (negra-dues corxeres). La *Romança de Rosamunda*, D. 797/3 sobre un poema de Helmina von Chézy és una cançó evocadora de la mort, que pren forma en la lluna, dolçament. *Els cants de l'arpista*, D. 478, inspirats en la figura de l'arpista que acompanya Mignon a la novel·la de formació de Goethe, *Els anys d'aprenentatge de Wilhelm Meister*, fan pensar en el mateix Schubert, en la figura mitològica d'Orfeu –el primer poeta, el primer músic, sempre acompanyat de la seva lira– i en la tristesa i soledat que evoca la incomprendsió del seu estatus d'artista. Al capdavall, la darrera peça del recital, *El cant del cigne*, D. 744 amb text de Johann Chrysostomos Senn, ens dona en els seus versos la clau del destí del poeta (és a dir, del propi Franz Schubert): l'esperança en la vida més enllà de la mort, aquest és el desig del poeta, que en el seu pas terrenal té una vida solitària i incompresa, sostinguda per la constant contraposició entre amor i mort.

TEXTOS

FRANZ SCHUBERT (1797 - 1828)

Johann Ludwig Uhland

Frlühlingsglaube

Die linden Lüfte sind erwacht,
Sie säuseln und weben Tag und Nacht,
Sie schaffen an allen Enden.
O frischer Duft, o neuer Klang!
Nun, armes Herze, sei nicht bang!
Nun muss sich Alles, Alles wenden.

Die Welt wird schöner mit jedem Tag,
Man weiss nicht, was noch werden mag,
Das Blühen will nicht enden.
Es blüht das fernste, tiefste Tal:
Nun, armes Herz, vergiss der Qual!
Nun muss sich Alles, Alles wenden.

Johann Mayrhofer

Lied eines Schiffers an die Dioskuren

Dioskuren, Zwillingssterne,
Die ihr leuchtet meinem Nachen,
Mich beruhigt auf dem Meere
Eure Milde, euer Wachen.

Wer auch fest in sich begründet,
Unverzagt dem Sturm begegnet
Fühlt sich doch in euren Strahlen
Doppelt mutig und gesegnet.

Dieses Ruder, das ich schwinge,
Meeresfluten zu zerteilen,
Hänge ich, so ich geborgen,
Auf an eures Tempels Säulen,
Dioskuren, Zwillingssterne.

Johann Wolfgang Goethe

Rastlose Liebe

Dem Schnee, dem Regen,
Dem Wind entgegen,
Im Dampf der Klüfte,
Durch Nebeldüfte,
Immer zu! Immer zu!
Ohne Rast und Ruh!

La fe de la primavera

Es desperten ventijols suaus,
xiuxuegen i es belluguen dia i nit,
tresquen per tots costats.
Oh flaire frescal, oh ressò novell!
Ara, pobre cor, no tinguis por!
Ara tot, tot ha de canviar.

Cada dia, el món esdevé més formós,
no se sap el que pot esdevenir encara,
la florida no vol minvar;
floreix a la vall més profunda:
ara, pobre cor, oblica el teu turment!
Ara tot, tot ha de canviar.

Cançó d'un mariner a les Dioscures

Dioscures, estrelles bessones,
que brilleu damunt la meva barca,
em tranquil·litza, en el mar,
la vostra benignitat, la vostra vetlla.

Aquell que creu fermament en si mateix
i audaç afronta la tempesta,
se sent, en la vostra resplendor,
doblement coratjós i beneit.

Aquests rems que faig moure
per fendre les aigües del mar,
els penjaré, un cop segur a terra,
a les columnes del vostre temple,
Dioscures, estrelles bessones.

Amor sense treva

Sota la neu, sota la pluja,
de cara al vent,
en el fumerol dels penya-segats,
a través de la boira flairant,
sempre endavant! sempre endavant!
sense treva ni repòs.

TEXTOS

Lieber durch Leiden
Möcht' ich mich schlagen,
Als so viel Freuden
Des Lebens ertragen.
Alle das Neigen
Von Herzen zu Herzen,
Ach, wie so eigen
Schaffet das Schmerzen!

Wie soll ich flieh'n?
Wälderwärts zieh'n?
Alles vergebens!
Krone des Lebens,
Glück ohne Ruh,
Liebe, bist du!

M'estimaria més batre'm
amb els sofriments
que suportar les moltes
joies de la vida.
Tot aquest apropar-se
d'un cor vers l'altre,
ai, quin dolor
que produeix!

Com podria fugir?
Anar cap la boscúria?
Tot endebades!
Corona de la vida,
goig sense repòs,
això ets tu, amor!

Johann Mayrhofer
Abendstern

Was weilst du einsam an dem Himmel,
O schöner Stern? und bist so mild;
Warum entfernt das funkelnde Gewimmel
Der Brüder sich von deinem Bild?
„Ich bin der Liebe treuer Stern,
Sie halten sich von Liebe fern.“

So solltest du zu ihnen gehen,
Bist du der Liebe, zaud're nicht!
Wer möchte denn dir widerstehen?
Du süßes eigensinnig Licht.
„Ich säe, schaue keinen Keim,
Und bleibe trauernd still daheim.“

L'estel del capvespre

Per què restes tot sol al cel,
tu formós estel? I ets tan afable;
per què el garbuix centellejant dels teus germans
es manté lluny de la teva imatge?
“Jo sóc, de l'amor, el fidel estel
i ells són lluny de l'amor.”

Així doncs, hauries d'anar amb ells,
si tu ets l'amor, no dubtis pas!
Qui podria llavors resistir-se a tu?
Tu dolça i obstinada llum.
“Jo sembro, però no veig cap brot
i resto al meu lloc, planyent-me en silenci.”

Johann Gaudenz, Freiherr von Salis-Seewis
Der Jüngling an der Quelle

Leise, rieselnder Quell!
Ihr wallenden, flispernden Pappeln!
Euer Schlummergeräusch
Wecket die Liebe nur auf.
Linderung sucht' ich bei euch,
Und sie zu vergessen, die Spröde;
Ach, und Blätter und Bach
Seufzen, Luise, dir nach!

El jovencell a la font

Oh font que rages silenciosa!
Pollàncres que onegeu i xiuxuegeu,
la vostra fressa endormiscada
només desperta l'amor.
En vosaltres vaig cercar el conhort
per oblidar-la, a ella, l'esquerpa.
Ai, i el fullatge i el rierol
sospiren, Lluïsa, per tu!

TEXTOS

Johann Wolfgang von Goethe

Am Flusse

Verfliisset, vielgeliebte Lieder,
Zum Meere der Vergessenheit!
Kein Knabe sing' entzückt euch wieder,
Kein Mädchen in der Blütenzeit.

Ihr sanget nur von meiner Lieben;
Nun spricht sie meiner Treue Hohn.
Ihr wart ins Wasser eingeschrieben;
So fliesst denn auch mit ihm davon.

Heinrich Hüttenbrenner

Der Jüngling auf dem Hügel

Ein Jüngling auf dem Hügel
Mit seinem Kummer sass;
Wohl ward der Augen Spiegel
Ihm trüb' und tränennass.

Sah frohe Lämmer spielen
Am grünen Felsenhang,
Sah frohe Bächlein quillen
Das bunte Tal entlang;

Die Schmetterlinge sogen
Am roten Blütenmund,
Wie Morgenträume flogen
Die Wolken in dem Rund;

Und Alles war so munter
Und Alles schwamm in Glück,
Nur in sein Herz hinunter
Sah nicht der Freude Blick.

Ach! dumpfes Grabgeläute
Im Dorfe nun erklang,
Schon tönte aus der Weite
Ein klagender Gesang;

Sah nun die Lichter scheinen,
Den schwarzen Leichenzug,
Fing bitter an zu weinen,
Weil man sein Röschen trug.

Jetzt liess den Sarg man nieder,
Der Totengräber kam,
Und gab der Erde wieder,
Was Gott aus selber nahm.

Al riu

Fluïu, benamades cançons,
vers el mar de l'oblit!
Cap jove encisat us cantarà mai més,
ni tampoc cap donzella en la flor de la vida.

Tan sols cantàveu del meu amor;
ara ella fa escarni de la meva fidelitat.
Estàveu escrites damunt l'aigua,
i per tant, aneu-vos-en amb el corrent.

El jovencell al tossal

Un jovencell dalt d'un tossal
seia amb la seva pena,
i aviat els seus ulls s'entelaren
i s'ompliren de llàgrimes.

Veia com uns anyells jugaven joiosos
als verds pendents de rocам,
veia córrer l'alegre rierol
al llarg de la vall plena de colors;

les papallones xuclaven
a la boca vermella de les flors,
com somnis del matí, volaven
els núvols, tot al voltant;

i tot era tan alegre,
tot semblava nedar en la benaurança,
tan sols a dins del seu cor
no s'hi veia l'esguard de la joia.

Ai las, sordes campanades de morts
ressonaven ara al vilatge,
a la Ilunyania ja se sentia
un cant de lamentació;

al veure refurgir la llum dels ciris
i el negre seguici fúnebre,
començà a plorar amargament
perquè portaven la seva petita Rosa.

Tot seguit davallaren el feretre,
l'enterramorts arribà
i retornà a la terra
el que Déu li havia llevat.

TEXTOS

Da schwieg des Jünglings Klage,
Und betend ward sein Blick,
Sah schon am schönern Tage
Des Wiedersehens Glück.

Und wie die Sterne kamen,
Der Mond heraufgeschifft,
Da las er in den Sternen
Der Hoffnung hohe Schrift.

Johann Mayrhofer
Der Schiffer

Im Winde, im Sturme befahr' ich den Fluss,
Die Kleider durchweichtet der Regen im Guss;
Ich peitsche die Wellen mit mächtigem Schlag,
Erhoffend mir heiteren Tag.

Die Wellen, sie jagen das ächzende Schiff,
Es drohet der Strudel, es drohet das Riff,
Gesteine entkollern den felsigen Höhn',
Und Tannen erusefzen wie Geistergestöhn'.

So musste es kommen, ich hab' es gewollt,
Ich hasse ein Leben behaglich entrollt;
Und schlängen die Wellen den ächzenden Kahn,
Ich priese doch immer die eigene Bahn.

Drum tose des Wassers ohnmächtige Zorn,
Dem Herzen entquillet ein seliger Born,
Die Nerven erfrischend, o himmlische Lust,
Dem Sturme zu trotzen mit männlicher Brust!

Heinrich Heine
Der Doppelgänger

Still ist die Nacht, es ruhen die Gassen,
In diesem Hause wohnte mein Schatz;
Sie hat schon längst die Stadt verlassen,
Doch steht noch das Haus auf demselben Platz.

Da steht auch ein Mensch und startt in die Höhe,
Und ringt die Hände, vor Schmerzens Gewalt;
Mir graust es, wenn ich sein Antlitz sehe –
Der Mond zeigt mir meine eigne Gestalt.

Du Doppelgänger! du bleicher Geselle!
Was äffst du nach mein Liebesleid,
Das mich gequält auf dieser Stelle,
So manche Nacht, in alter Zeit?

Llavors cessà el plany del jovencell
i pregador esdevingué el seu esguard,
ja albirava els dies feliços,
la joia del retrobament.

I quan aparegueren les estrelles
i la lluna singlava pel cel,
llegí aleshores al firmament,
el sublim missatge de l'esperança.

El barquer

Enmig de vents i tempestes navego per el riu,
xops els vestits pels xàfec de pluja;
fueteo les onades amb embats vigorosos,
esperant, esperant dies més asserenats.

Les onades encalcen la nau que grinyola,
l'amenaça el remolí, l'amenaça l'escull.
Dels cims rocallosos rodolen pedres,
els avets sospiren com esperits planyívols.

Així havia de ser, jo ho he volgut,
detesto la vida que s'escau a la regalada;
i, encara que les onades s'empassin la nau grinyolant,
jo sempre m'estimaré més el meu propi camí.

Així doncs, que bramuli l'impotent furor de les aigües,
del pit brolla una deu de benaurança
que renovella els nervis – oh gaudi celestial,
afrontar la tempesta amb un cor viril.

El doble

La nit és calmada, els carrerons tranquil·ls,
en aquesta casa vivia el meu tresor;
ella fa temps que marxà de la ciutat,
però la casa encara és al mateix lloc.

Hi ha també un home que mira enlaire
i, de violent dolor, retorça les mans;
m'horrorito quan veig el seu rostre –
la lluna em mostra la meva pròpia figura.

Tu, doble meu, tu pàlid company!
Per què fas escarni de les penes d'amor
que tantes nits em turmentaren
en aquest lloc, en temps passats?

TEXTOS

Ludwig Höfty

An den Mond

Geuss, lieber Mond, geuss deine Silberflimmer
Durch dieses Buchengrün,
Wo Phantasien und Traumgestalten
Immer vor mir vorüberfiehn.

Enthülle dich, dass ich die Stätte finde,
Wo oft mein Mädchen sass,
Und oft, im Wehn des Buchbaums und der Linde,
Der goldnen Stadt vergass.

Enthülle dich, dass ich des Strauchs mich freue,
Der Kühlung ihr gerauscht,
Und einen Kranz auf jeden Anger streue,
Wo sie den Bach belauscht.

Dann, lieber Mond, dann nimm den Schleier wieder,
Und traur um deinen Freund,
Und weine durch den Wolkenflor hernieder,
Wie dein Verlassner weint!

Ernst Schulze

Über Wildemann

Die Winde sausen am Tannenhang,
Die Quellen brausen das Tal entlang;
Ich wand're in Eile durch Wald und Schnee,
Wohl manche Meile von Höh zu Höh.

Und will das Leben im freien Tal
Sich auch schon heben zum Sonnenstrahl;
Ich muss vorüber mit wildem Sinn
Und blicke lieber zum Winter hin.

Auf grünen Heiden, auf bunten Aun,
Müss' ich mein Leiden nur immer schaun,
Dass selbst am Steine das Leben spriesst,
Und ach, nur eine ihr Herz verschliesst.

O Liebe, Liebe, o Maienhauch!
Du drängst die Triebe aus Baum und Strauch!
Die Vögel singen auf grünen Höhn,
Die Quellen springen bei deinem Wehn!

Mich lässt du schweifen im dunklen Wahn
Durch Windespeifen auf rauher Bahn.
O Frühlingsschimmer, o Blütschein,
Soll ich denn nimmer mich dein erfreun?

A la lluna

Aboca, estimada lluna, aboca el teu llampurneig argentat
per aquest verd de la fageda,
on fantasies i visions de somnis
voletegen al meu davant!

Treu-te el vel, per què pugui trobar els llocs
on sovint s'estava la meva estimada
i, en el brufol del faig i del til-ler, moltes vegades
la ciutat daurada oblidava!

Treu-te el vel, per què pugui gaudir dels matolls
que li donaven un brogit fresquívols,
i posar una garlanda a aquella prada,
on ella escoltava el riero!

Després, estimada lluna, torna't a posar el vel
i plany el teu amic
i, a través del crescò dels núvols, vessa llàgrimes avall
com plora també qui ha estat abandonat!

Al damunt de Wildemann*

Xiula el vent al pendís dels avets,
les fonts brunzeixen al llarg de la vall;
camino de pressa a través del bosc i la neu,
moltes milles ben bé, de cim en cim.

I encara que la vida a la vall oberta
es vulgui aixecar vers els raigs del sol;
jo haig de passar de llarg amb indòmita voluntat
i m'estimo més esguardar cap a on encara és hivern.

Als verds bruguerars, a les acolorides prades,
haig de veure sempre tan sols el meu dolor,
fins i tot a les pedres la vida rebrota,
i ai!, només una persona m'ha tancat el seu cor.

Oh amor, amor, oh alenada de maig!
Tu empenys els brots d'arbres i matolls!
Els ocells canten als cims verdejants,
brollen les fonts al teu brufol!

Però tu em deixes vagarejar en obscur deliris,
a través del brunzit del vent per aspres camins.
Oh esclat de la primavera, oh esplendor de les flors,
no haig de poder mai més gaudir de vosaltres?

* NT: Wildemann és un poble de les muntanyes del Harz a la Baixa Saxònia (Alemanya)

TEXTOS

Johann Mayrhofer
Nachtstück

Wenn über Berge sich der Nebel breitet
Und Luna mit Gewölken kämpft,
So nimmt der Alte seine Harfe, und schreitet
Und singt waldeinwärts und gedämpft:
„Du heil'ge Nacht:
Bald ist's vollbracht,
Bald schlaf ich ihn, den langen Schlummer,
Der mich erlöst von allem Kummer.“

Die grünen Bäume rauschen dann:
„Schlaf süß, du guter, alter Mann“;
Die Gräser lispieln wankend fort:
„Wir decken seinen Ruheort“;
Und mancher liebe Vogel ruft:
„O lass ihn ruhn in Rasengruft!“
Der Alte horcht, der Alte schweigt,
Der Tod hat sich zu ihm geneigt.

Nocturn

Quan damunt les muntanyes s'escampa la boira
i la lluna pugna amb les nuvolades,
el vell agafa la seva arpa i camina
vers el bosc tot cantant amb veu baixa:
"Tu sagrada nit:
aviat tot s'haurà acabat,
aviat dormiré el somni etern
que m'alliberarà de tota pena."

Llavors els verds arbres mormolen:
"Adorm-te dolçament, tu bondadós, vell home."
L'erbarge vacil-lant xiuxueja:
"Cobriré el lloc on reposis."
I mants ocells encisadors canten:
"Oh, deixeu-lo reposar en el sepulcre d'herbei!"
El vell para l'orella, el vell no diu res,
la mort és al seu costat.

#taldiacomavui de 2006, Matthias Goerne i Erich Schneider inauguraven la Schubertíada a Vilabertran interpretant *La bella molinera*. Aquell any el baríton va cantar per primer cop al festival els tres cicles de Schubert: el dia 19 va cantar *El cant del cigne* i el 21 el *Viatge d'hivern*. Hi va tornar, amb Alexander Schmalcz, el 2014.

iber:Camera

GIRONA

GENER - MAIG 2018

AVANÇ DE TEMPORADA*

Reserva de nous abonaments
a www.ibercameragirona.cat

SIMFONIES DE VIVALDI

Forma Antiqua

Aarón Zapico

SONATES DE BRAHMS

Viviane Hagner

Nicole Hagner

PHILHARMONIA DE LONDRES

Philharmonia Orchestra

Sergei Redkin | Karl-Heinz Steffens

QUARTETS DE BEETHOVEN

Quartet Casals

Concert commemoratiu
del 20è aniversari del Quartet

RÈQUIEM DE MOZART

Orquestra Nacional d'Hongria

Cor Madrigal | Mireia Barrera | János Kovács

FILHARMÒNICA DE COPENHAGUE

**Orquestra Filharmònica
de Copenhague**

Baiba Skride | Toshiyuki Kamioka

TEXTOS

Karl Lappe Der Einsame

Wenn meine Grillen schwarz,
Bei Nacht, am spät erwärmt Herd,
Dann sitz' ich mit vergnügtem Sinn
Vertraulich zu der Flamme hin,
So leicht, so unbeschwert.

Ein trautes, stilles Stündchen
Bleibt man noch gern am Feuer wach,
Man schürt, wenn sich die Lohe senkt,
Die Funken auf und sinnt und denkt:
„Nun abermal ein Tag!“

Was Liebes oder Leides
Sein Lauf für uns dahergebracht,
Es geht noch einmal durch den Sinn;
Allein das Böse wirft man hin,
Es störe nicht die Nacht.

Zu einem frohen Traume,
Bereitet man gemach sich zu,
Wenn sorgenlos ein holdes Bild
Mit sanfter Lust die Seele füllt,
Ergibt man sich der Ruh.

Oh, wie ich mir gefalle
In meiner stillen Ländlichkeit!
Was in dem Schwarm der lauten Welt
Dar irre Herz gefesselt hält,
Gibt nicht Zufriedenheit.

Zirpt immer, liebe Heimchen,
In meiner Klause eng und klein.
Ich duld' euch gern: ihr stört mich nicht,
Wenn euer Lied das Schweigen bricht,
Bin ich nicht ganz allein.

El solitari

Quan els meus grills canten,
de nit, a costat de la llar que encara escalfa,
sec aleshores de bon grat,
confiat, prop de les flames,
tan alleugerit, tan despreocupat.

Durant una íntima, tranquil·la horeta,
resto encara despert a costat del foc,
el remoc quan minven les flames,
salten espurnes, i llavors penso i rumio:
un altre dia ha passat!

Les coses agradables o penibles
que el decurs del dia ha portat,
em tornen de nou al pensament;
cal deixar de banda tot el que és malèvol
per què no pertorbi la nit.

Per tenir somnis agradables,
hom mateix es prepara,
quan, lliure de cures, una imatge encisadora
omple l'ànima d'un dolç delit,
hom s'abandona al repòs.

Oh, que bé em trobo
en la meva tranquil·la vida rural!
Tot el que en la turba del món sorollós,
el cor alienat manté captiu,
no dóna cap satisfacció.

Seguiu cantant, estimats grills,
a la meva ermita, petita i angosta.
De bon grat us tolero: no em molesteu pas,
quan el vostre cant trencat el silenci,
no em sento sol del tot.

TEXTOS

Johann Friedrich Rochlitz

An die Laute

Leiser, leiser, kleine Laute,
Flüstre, was ich dir vertraute,
Dort zu jenem Fenster hin!
Wie die Wellen sanfter Lüfte
Mondenglanz und Blumen düfte,
Send es der Gebieterin!

Neidisch sind der Nachbars Söhne,
Und im Fenster jener Schöne
Flimmert noch ein einsam Licht.
Drum noch leiser, kleine Laute:
Dich vernehme die Vertraute,
Nachbarn aber, Nachbarn nicht!

Johann Wolfgang Goethe

Der Musensohn

Durch Feld und Wald zu schweifen,
Mein Liedchen weg zu pfeifen,
So geht's von Ort zu Ort!
Und nach dem Takte reget,
Und nach dem Mass beweget
Sich alles an mir fort.

Ich kann sie kaum erwarten,
Die erste Blum' im Garten,
Die erste Blüt' am Baum.
Sie grüssen meine Lieder,
Und kommt der Winter wieder,
Sing' ich noch jenen Traum.

Ich sing' ihn in der Weite,
Auf Eises Läng' und Breite,
Da blüht der Winter schön!
Auch diese Blüte schwindet,
Und neue Freude findet
Sich auf bebauten Höhn.

Denn wie ich bei der Linde
Das junge Völkchen finde,
Sogleich erreg' ich sie.
Der stumpfe Bursche bläht sich,
Das steife Mädchen dreht sich
Nach meiner Melodie.

Al llaüt

Més fluixet, més fluixet, petit llaüt,
mormola el que t'he confiat
allà, a aquella finestra!
Com les ones de suaus ventijols,
de la resplendor de la lluna i les fragàncies de les flors,
envia-ho a la meva sobirana!

Els fills del veí estan gelosos
i, a la finestra d'aquella bella donzella,
encara pampallugueja una llum solitària.
Per això, més fluixet, més fluixet, petit llaüt,
que només et pugui sentir l'estimada
però no els veïns, no pas els veïns!

El fill de les muses

Vagarejant per camps i boscatges,
xiulant la meva cançoneta,
així vaig d'un indret a l'altre!
I amb el compàs s'aviva,
i amb la mesura es belluga,
tot al meu voltant.

Impatient espero
la primera flor al jardí,
la primera gema a l'arbre.
Saluden les meves cançons
i, quan retorna l'hivern,
canto encara aquell somni.

El canto vers la llunyania,
vers el llarg i ample del glaç,
i així formós, floreix l'hivern!
Aquesta florida també desapareix,
i una nova joia es retroba
a les alçàries conreades.

Car quan, prop del til·ler,
em trobo amb la gent jove,
de seguida els animo.
El xicot ensopit s'acreix,
i la noia tibada giravolta
amb la meva melodia.

TEXTOS

Ihr gebt den Sohlen Flügel
Und treibt, durch Tal und Hügel,
Den Liebling weit von Haus.
Ihr lieben, holden Musen,
Wann ruh' ich ihr am Busen
Auch endlich wieder aus

Johann Gabriel Seidl

Sehnsucht

Die Scheibe friert, der Wind ist rauh,
Der nächt'ge Himmel rein und blau.
Ich sitz' in meinem Kämmerlein
Und schau' ins reine Blau hinein!

Mir fehlt etwas, das fühl' ich gut,
Mir fehlt mein Lieb, das treue Blut;
Und will ich in die Sterne seh'n,
Muss stets das Aug' mir übergeh'n!

Mein Lieb, wo weilst du nur so fern,
Mein schöner Stern, mein Augenstern?
Du weisst, dich lieb' und brauch' ich ja,
Die Träne tritt mir wieder nah.

Da quält' ich mich so manchen Tag,
Weil mir kein Lied gelingen mag,
Weil's nimmer sich erzwingen lässt
Und frei hinsäuselt, wie der West!

Wie mild mich's wieder grad' durchglüht!
Sieh' nur, das ist ja schon ein Lied!
Wenn mich mein Los vom Liebchen warf,
Dann fühl' ich, dass ich singen darf.

Vosaltres doneu ales als meus peus
i conduiu, per valls i tossals,
el vostre favorit, lluny de casa.
Estimades, encisadores muses,
quan finalment podré trobar
el repòs al seu pit?

Nostàlgia

La vidriera es glaça, el vent és aspriu,
el cel de la nit és clar i blau.
Jo sec a la meva petita cambra
esguardant enfora la nítida blavor.

Em manca quelcom, ben bé me'n faig càrec,
em manca el meu amor, la meva sang fidel;
i quan vull esguardar les estrelles,
tothora se m'humitegen els ulls.

Amor meu, on romans tu, tan lluny,
el meu formós estel, nineta dels meus ulls?
Tu saps que bé t'estimo i et necessito,
les llàgrimes s'apropen de nou.

He sofort durant tants dies
perquè cap cançó em volia reeixir,
ja que el cant mai es deixa constrènyer
i lliure murmuraja com el vent de ponent.

Que suau torna ara a dintre meu el fervor!
Guaita, ja ha eixit un cant!
Tot i que el meu destí m'ha allunyat de l'estimada,
sento ara que puc tornar a cantar.

TEXTOS

Johann Wolfgang Goethe **Schäfers Klagelied**

Da droben auf jenem Berge,
Da steh' ich tausendmal,
An meinem Stabe hingebogen,
Und sehe hinab in das Tal.

Dann folg ich der weidenden Herde,
Mein Hündchen bewahret mir sie.
Ich bin herunter gekommen
Und weiss doch selber nicht wie.

Da steht von schönen Blumen
Da steht die ganze Wiese so voll.
Ich breche sie, ohne zu wissen,
Wem ich sie geben soll.

Und Regen, Sturm und Gewitter
Verpass' ich unter dem Baum,
Die Türe dort bleibt verschlossen;
Und alles ist leider ein Traum.

Es stehet ein Regenbogen
Wohl über jenem Haus!
Sie aber ist fortgezogen,
Gar weit in das Land hinaus.

Hinaus in das Land und weiter,
Vielleicht gar über die See.
Vorüber, ihr Schafe, nur vorüber!
Dem Schäfer ist gar so weh.

August von Platen **Die Liebe hat gelogen**

Die Liebe hat gelogen,
Die Sorge lastet schwer,
Betrogen, ach, betrogen
Hat alles mich umher!

Es fliessen heisse Tropfen
Die Wange stets herab,
Lass ab, mein Herz, zu klopfen,
Du armes Herz, lass ab.

El cant planyív del pastor

Allà dalt, a aquella muntanya,
hi he estat mil vegades,
recolzat en el meu bastó
mirava cap baix a la vall.

I seguia el ramat que pasturava
però me'n tenia cura el meu gos.
Vaig baixar a la vall
i jo mateix no sé com.

Allà, de formoses flors
n'estava plena la prada.
Jo les collia, sense saber
a qui les podríà donar.

Sota un arbre m'aixoplugava
de pluges, tronades i tempestes.
Les portes allà baix resten tancades
però tot això és malauradament un somni.

Potser hi ha un arc de Sant Martí
damunt aquella casa!
Però ella ha marxat
lluny, fora del país.

Lluny del país i encara més enllà,
qui sap si a l'altra banda del mar.
Aneu, ovelles, aneu!
Afflit està el vostre pastor.

L'amor ha mentit

L'amor ha mentit,
feixuga és la meva pena,
m'ha enganyat, ai, m'ha enganyat
tot el meu entorn!

Llàgrimes vives regalimen
sense parar per les meves galtes,
deixa de bategar, cor meu,
deixa de bategar!

TEXTOS

Wilhelmina Christiane von Chézy
Romanze aus "Rosamunde"

Der Vollmond strahlt auf Bergeshöhn –
Wie hab ich dich vermisst!
Du süßes Herz! es ist so schön,
Wenn treu die Treue küsst.

Was frommt des Maien holde Zier?
Du warst mein Frühlingsstrahl!
Licht meiner Nacht, o lächle mir
Im Tode noch einmal!

Sie trat hinein beim Vollmondschein,
Sie blickte himmelwärts:
„Im Leben fern, im Tode dein!“
Und sanft brach Herz an Herz.

Johann Wolfgang von Goethe
Gesänge des Harfners

Wer sich der Einsamkeit ergibt
Wer sich der Einsamkeit ergibt,
Ach! der ist bald allein
Ein jeder lebt, ein jeder liebt
Und lässt ihn seiner Pein.
Ja! lasst mich meiner Qual!
Und kann ich nur einmal
Recht einsam sein,
Dann bin ich nicht allein.

Es schleicht ein Liebender lauschend sacht,
Ob seine Freundin allein?
So überschleicht bei Tag und Nacht
Mich Einsamen die Pein,
Mich Einsamen die Qual.
Ach, werd' ich erst einmal
Einsam im Grabe sein,
Da lässt sie mich allein!

Romança de "Rosamunde"

La lluna plena resplendeix al cim de les muntanyes,
com t'he trobat a faltar!
Tu, cor tan dolç! És tan bonic
quan la fidelitat besa fidelment.

De què serveix l'encisador ornament de maig?
Tu eres el meu raig de primavera!
Llum de la meva nit, oh dóna'm un somriure
en la mort, encara una vegada!

Ella aparegué en la resplendor de la lluna plena
i esguardà vers el cel;
“Lluny estic en la vida, teva sóc en la mort!”
I tendrament un cor s'esberrà en un altre.

Cants de l'arpista

El que s'abandona a la soledat
El que s'abandona a la soledat,
ai, ben aviat es trobarà sol;
tothom viu, tothom estima
i el deixen sol amb la seva pena.
Si! Deixeus-me amb el meu turment!
I si puc, per una vegada,
restar del tot solitari,
llavors no estaré sol.

Un amant s'apropa de puntetes parant l'orella,
està sola la seva estimada?
Així s'apropen dia i nit
a mi, solitari, la pena,
a mi, solitari, el turment.
Ai, quan finalment estaré
solitari a la tomba,
llavors ella em deixarà sol!

TEXTOS

Wer nie sein Brot mit Tränen ass

Wer nie sein Brot mit Tränen ass,
Wer nie die kummervollen Nächte
Auf seinem Bette weinend sass,
Der kennt euch nicht, ihr himmlischen Mächte!

Ihr führt ins Leben uns hinein,
Ihr lasst den Armen schuldig werden,
Dann überlasst ihr ihn der Pein:
Denn alle Schuld rächt sich auf Erden.

An die Türe will ich schleichen

An die Türen will ich schleichen,
Still und sittsam will ich stehn,
Fromme Hand wird Nahrung reichen,
Und ich werde weiter gehn.
Jeder wird sich glücklich scheinen,
Wenn mein Bild vor ihm erscheint,
Eine Träne wird er weinen,
Und ich weiss nicht, was er weint.

Johann Chrysostomos Senn

Schwanengesang

„Wie klag' ich's aus, das Sterbegefühl,
Das auflösend durch die Glieder rinnt?
Wie sing' ich's aus, das Werdegefühl,
Das erlösend dich, o Geist, anweht?“

Er klagt', er sang,
Vernichtungsbang,
Verklärungsfroh,
Bis das Leben floh.
Das bedeutet des Schwanen Gesang!

Qui mai ha menjat el seu pa amb llàgrimes

Qui mai ha menjat el seu pa amb llàgrimes,
qui mai ha passat nits d'aflicció
assegut al seu llit plorant,
no us coneix a vosaltres, poders celestials.

Vosaltres ens guieu per la vida,
feu que els místers siguin culpables
i després l'abandoneu a la seva pena:
car totes les culpes s'han de pagar a la terra.

Vull anar d'esquitllada de porta en porta

Vull anar d'esquitllada de porta en porta,
mantenint-me silencios i discret,
una mà pietosa em donarà menjar
i jo seguiré el meu camí.
Tothom semblarà content
de veure el meu semblant,
vessaran una llàgrima
i no sabré per què ploren.

Cant del cigne

“Com em puc plànyer del sentiment de mort,
de la desintegració que em corre pels membres?
Com puc cantar el sentiment d'esdevinença
que t'alena, oh esperit, per redimir-te?”

Ell es planyé, ell cantà,
l'angoixa de l'anihilament,
la joia de la transfiguració,
fins que la vida fugí,
això és el que vol dir el cant del cigne!

Traducció dels poemes al català de Salvador Pila

Cicle a la Filmoteca: "Franz Schubert al cinema: 2a edició"

L'any passat, tot just acabada la Schubertiada a Vilabertran, vam continuar escoltant la música de Schubert a la Filmoteca de Catalunya. El cicle "Franz Schubert al cinema" va programar cinc pel·lícules que, bé com a part de la trama, bé com a part de la banda sonora, tenien el músic com a protagonista. La Filmoteca ha programat per enguany un segon cicle al voltant de la figura de Schubert amb les següents pel·lícules:

E la nave va (1983, F. Fellini) 5/09 (17:00 h) i 9/09 (19:30 h)

The Hunger (1983, Tony Scott) 7/09 (17:00 h) i 9/09 (22:00 h)

La belle meunière (1949, M. Pagnol) 6/09 (17:00 h) i 8/09 (21:30 h)

AGRAÏMENTS

Amb l'ajut de

Caixa d'Enginyers

FUNDACIÓ
CASTELL DE PERALADA

Audi
Autopodium

PERE VENTURA
CAVA *

Amb la col·laboració de

LAUDITORI
BARCELONA

Well Known Selection Berg
Schubert
Brahme Wolf
Liederabend
Schubertiana
Beethoven Schubert Haydn

Nord
PRODUCCIONS·EVENTS

Parroquia de Santa María
de Vilabertran

Filmoteca
de Catalunya

Costa
Brava
Girona
FESTIVALS

Mitjans col·laboradors

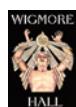
33 Cat Música
CATALUNYA RÀDIO

LAVANGUARDIA

P
Platea Magazine

Partners internacionals

heidelberger
frühling

SCHUBERTÍADA VILABERTRAN 25 ANYS

www.schubertiadavilabertran.cat

Amb el suport de _____

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

GOBIERNO
DE ESPAÑA
MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

Ajuntament
de Figueres
Alt Empordà

Diputació de Girona

Ajuntament de Vilabertran

Patrocinador principal _____

B Sabadell
Fundació

Organitza _____

Amb el patrocini de _____

abertis

Damm
Fundació

**JOVENTUTS
MUSICALS
DE FIGUERES**